

2021-2022 YILI (1 EKİM 2021-30 NİSAN 2022) BUĞDAY DEĞERLENDİRME RAPORU (ÖZET)

2021-2022 1 Ekim-30 Nisan 2022 döneminde Ülke geneli yağış (409 mm), uzun yıllar ortalamasının (432 mm) %5 altında ve geçen yılın (338 mm) %21 üzerinde gerçekleştirmiştir.

Sonbahar yağışları Karadeniz Bölgesi hariç (normaller civarı) tüm bölgelerde uzun yıllar ortalamasının altında, Güneydoğu Anadolu Bölgesi hariç (azalma) geçen yıldan yüksek olmuştur.

Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu Bölgeleri (azalma) haricinde tüm bölgelerde kış mevsimi yağışları uzun yıllar ortalamalarından yüksek olmuştur. Kış mevsiminde Güneydoğu Anadolu Bölgesi hariç (azalma) tüm bölgeler geçen yıldan daha fazla yağış almıştır.

Mart yağışları Ülke geneli uzun yıllar ortalaması üzerinde gerçekleşirken, sadece Marmara ve Ege Bölgelerinde altında olmuştur. Bu ay Güneydoğu Anadolu en yağışlı bölge olmuştur.

Türkiye geneli Nisan ayında uzun yıllar ortalaması ve geçen yılın altında yağış alınmıştır (sırasıyla %57 ve %20 azalma). Tüm bölgelerde yağışlar uzun yıllar ortalamasının altında iken, İç Anadolu, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde azalışlar belirgin olmuştur.

Dönemsel yağışlar Marmara Bölgesinde (498 mm) uzun yıllar ortalaması ve geçen yıla benzer, Ege Bölgesinde (446 mm) sırasıyla %9 azalma ve %8 artma, Akdeniz Bölgesinde (602 mm) %6 ve %39 artma, İç Anadolu Bölgesinde (250 mm) %10 azalma ve %24 artma, Karadeniz Bölgesinde (480 mm) %7 ve %34 artma, Doğu Anadolu Bölgesinde (356 mm) %11 azalma ve %20 artma, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde (315 mm) %34 azalma ve geçen yıla benzer olarak gerçekleşmiştir.

İç Anadolu Bölgesinde buğdayda %2, Karadeniz Bölgesinde %8 üretim artışı tahmin edilmektedir. Ege Bölgesinde buğday rekoltesinde %2 azalış, Marmara Bölgesinde ise uzun yıllar düzeyinde beklenilmektedir. Akdeniz Bölgesinde buğdayda %9, Doğu Anadolu Bölgesinde %4 rekolte artış beklentisi söz konusudur. Güneydoğu Anadolu Bölgesinde %15 buğday rekolte düşüşü öngörülmektedir. Yerüstü su rezervlerindeki artışla sulamaya daha fazla kaynak ayrılması, sulama yatırımlarındaki dönüşlerle sulanan alan miktarındaki artış, mayısın ilk 10 gününde önemli buğday ekim alanlarında yağış ve diğer iklim koşullarının olumlu seyretmesi, buğday üretim beklentisinin uzun yıllar ortalaması düzeyinde, geçen yılın ise oldukça üzerinde olmasının en önemli dayanaklarıdır. İç Anadolu ve Geçit Bölgelerinde mayıs yağışlarının, Doğu Anadolu Bölgesinde mayıs ve haziran yağışlarının önemini korumaktadır.

Mevcut 7.1 milyon ha ekim alanı ve uzun yıllar ortalaması 20 milyon ton üretim (geçen yıl 17 milyon ton) dikkate alındığında, buğday üretiminin uzun yıllar düzeyinde ve geçen yıla göre %17,6 artışla 20 milyon ton olacağı tahmin edilmektedir.

2021-2022 ÜRETİM YILI (1 EKİM 2021-30 NİSAN 2022) BUĞDAY DEĞERLENDİRME RAPORU

2021-2022 üretim yılında 1 Ekim-30 Nisan 2022 döneminde ülke geneli düşen yağışlar uzun yıllar ortalamasının bir miktar altında ve geçen yıl yağışlarının oldukça üzerinde olmuştur. Ülke geneli altı aylık yağış 409 mm olup, uzun yıllar ortalaması (432 mm)'nin %5 altında ve geçen yılın (338 mm) %21 üzerinde gerçekleştirmiştir.

Sonbahar yağışları Karadeniz Bölgesi hariç (ortalamar civarında) tüm bölgelerde uzun yıllar ortalamasının altında, Güneydoğu Anadolu Bölgesi hariç (azalma) tüm bölgelerde geçen yılın yağışlarından yüksek olmuştur. Bu mevsimde geçen üretim yılına göre en fazla artış gösteren bölgeler %100 ile Karadeniz, %95 ile İç Anadolu ve %74 ile Ege Bölgeleri olmuş, diğer bölgelerde %38-%49 arasında artış görülürken, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde %38 azalış gerçekleşmiştir.

Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu Bölgeleri haricinde tüm bölgelerde kış mevsimi yağışlarının uzun yıllar ortalamalarına göre arttığı ve en fazla artışın Akdeniz ve Marmara Bölgelerinde (sırasıyla %35 ve %26) gerçekleştiği gözlenmiştir (Güneydoğu Anadolu Bölgesinde %35 ve Doğu Anadolu Bölgesinde %4 azalma). **Kış mevsimi Güneydoğu Anadolu Bölgesi hariç tüm bölgelerde geçen yıldan daha fazla yağış almıştır** (Güneydoğu Anadolu Bölgesinde %9 azalma). Ülkemizin büyük kısmında Kış mevsimi sıcaklıkları uzun yıllar ortalamaları civarında olmuştur. Yağışların artışı ile sahil bölgeleri dışında kar şeklinde olması kayda değer bulunmuştur. Bu durum yer üstü su rezervini olumlu etkileyerek, baraj ve göletlerin tam doluluğa ulaşması sonucuna yol açmıştır. Yer üstü sulamaları açısından avantaj olan bu durumun, buğday verimine pozitif katkı sağlayabileceği değerlendirilmektedir.

Mart ayında yağışlar Ülke geneli uzun yıllar ortalaması üzerinde, sadece Marmara ve Ege Bölgelerinde altında gerçekleşmiştir. Bu ay yağış Ülke geneli geçen yılın bir miktar altında (%5) iken, Güneydoğu Anadolu bölgesi en yağışlı bölge (%64 artma) olmuştur.

Türkiye geneli Nisan ayında yağışlar uzun yıllar ortalamasının ve geçen yılın altında gerçekleşmiştir. Bu ayda uzun yıllar ortalamasına göre %57, geçen yıla göre %20 daha düşük yağış alınmıştır. Tüm bölgelerde yağışlar uzun yıllar ortalamasının altında iken, İç Anadolu, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde azalışlar daha belirgin olmuştur.

Dönemsel yağışlar (1 Ekim-30 Nisan 2022) Marmara Bölgesinde (498 mm) uzun yıllar ortalamasına ve geçen yıla benzer, Ege Bölgesinde (446 mm) %9 azalma ve %8 artma, Akdeniz Bölgesinde (602 mm) %6 ve %39 artma, İç Anadolu Bölgesinde (250 mm) %10 azalma ve %24 artma, Karadeniz Bölgesinde (480 mm) %7 ve %34 artma, Doğu Anadolu Bölgesinde (356 mm) %11 azalma ve %20 artma, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde (315 mm) %34 azalma ve geçen yıla benzer olmuştur.

Türkiye buğday ekilişinin en büyük kısmını oluşturan **İç Anadolu Bölgesinde** 1 Ekim-30 Nisan 2022 arasında 250 mm yağış alınmış olup, geçen yıla göre önemli artış (%24) anlamına gelmektedir. Yağışlar sonbaharda geç gelmekle birlikte, devam eden aylarda (Nisan ayı hariç) düzenli olarak yağmıştır. Nisan ayı yağışları düşük olmakla birlikte, düşük mart ayı sıcaklığının da etkisi ile, toprak nemi daha uzun süre bitkilerin istifadesinde kalmış, tarımsal kuraklık belirtileri ortaya çıkmamıştır. Ayrıca; mayıs ayının ilk 10 gününde bölge yağış almış ve sıcaklıkların daha düşük seyretmesi de rekolte beklentilerinin korunmasına neden olmuştur. Mayıs ayının kalan kısmındaki yağış ve iklim koşulları verim beklentisi üzerindeki önemini korumaktadır. Beklentiyi artıran geçen üretim yılına göre yağışlardaki artış ve Nisan ayı hariç yağışların düzenli dağılımı ve mayısın ilk 10 günündeki olumlu iklim koşulları, yer üstü su rezervlerindeki artış sonucu, Sulama Birliklerinin sulamaya daha fazla su tahsis ediyor olmasıdır. **Su ana kadarki veriler dikkate alındığında %2 civarında bir üretim artışı beklenilmektedir.**

Karadeniz Bölgesi uzun yıllar ortalamasının ve bilhassa geçen üretim yılının üzerinde (%7 ve %34) dönemsel yağış almıştır. Bölgede yağışlar Nisan ayında bir miktar azalış gösterse de bu durum bölgenin genelini şamil olmamış, Batı Karadeniz, Trabzon, Giresun ve Samsun civarında yağışlar artmıştır. **Mevsimin kalan kısmındaki yağışlara bağlı olmakla birlikte %8 civarında üretim artışı öngörülmektedir.**

Ege Bölgesi sonbahar ve kış aylarında yeterli ve düzenli yağış alan bölgeler arasında yer almakla birlikte Nisan ayında yağışlar düşüş eğilimi göstermiştir. Bölgede yedi aylık dönemde yağışlar 446 mm'ye ulaşmış olup, uzun yıllar ortalamasına göre %9 azalma gösterirken, geçen üretim yılının üzerinde olmuştur. Bununla birlikte, mart ve nisan aylarındaki yağış azalması dikkat çekici boyuttadır. **Bölgede buğday üretiminde %2 düzeyinde bir azalma beklenilmektedir.**

Marmara Bölgesi de sonbahar ve kış aylarında yeterli ve düzenli yağış alan bir bölgedir. Yedi aylık dönemde 498 mm yağış alarak, uzun yıllar ve geçen üretim sezonu düzeyinde olmuştur. Nisan ayında yağış uzun yıllar ortalamasının küçük bir miktar altında olsa da Trakya'nın kuzeyinin yağışlı geçmesi önemli görülmüştür. **Bölgede uzun yıllar düzeyinde bir buğday rekoltesi tahmin edilmektedir.**

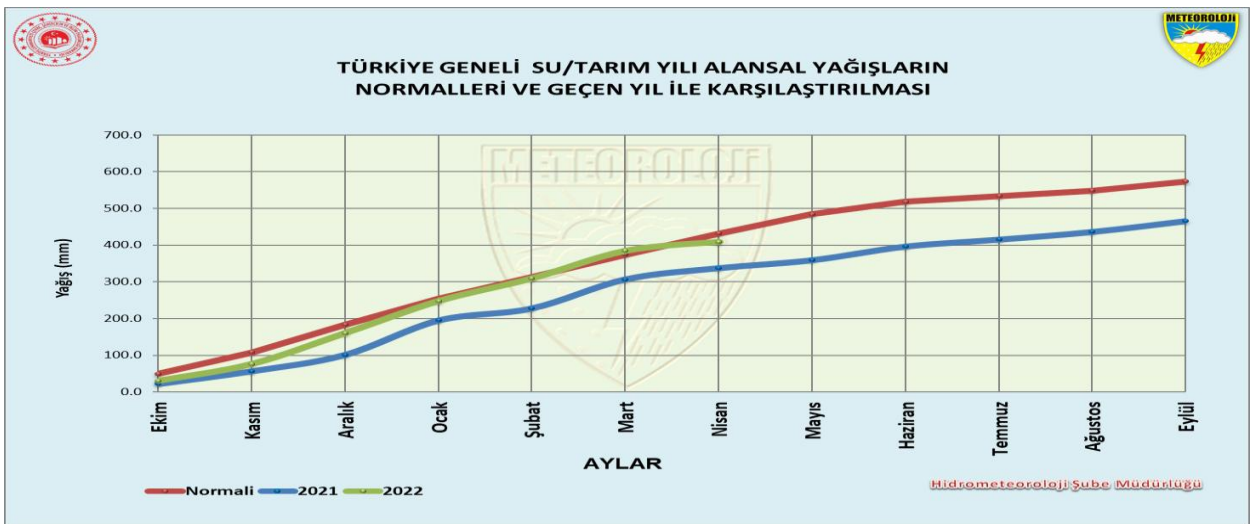
Akdeniz Bölgesi bu üretim sezonunda en yüksek yağış alan bölge olmuştur. Yedi ayda toplam 602 mm yağışla uzun yıllar ve geçen yılın üzerinde yağış almış, bununla birlikte en kurak Nisan aylarından birini yaşamıştır. **Bu değerlendirmeler ışığında bölgede %9 civarında üretim artışı beklenilmektedir.**

Doğu Anadolu Bölgesi uzun yılların bir miktar altında ve geçen üretim sezonundan yüksek yağış alan bölge olmuştur. Bölge 356 mm dönemsel yağış alınmış, mart ayında artan yağışa karşılık nisan ayı yağışlarındaki düşüş dikkat çekici boyuttadır. Ancak mayıs ayının ilk 10 gününün İç Anadolu'ya benzer şekilde yağışlı geçmesi rekolte beklentisinin korunmasına neden olmuştur. **Mayıs ve haziran yağışları buğday rekoltesi açısından önemini korumakla birlikte, %4 civarında bir rekolte artışı öngörülmektedir.**

Güneydoğu Anadolu Bölgesi yedi aylık dönemde 315 mm ile uzun yıllardan %34 daha az, geçen üretim yılı ile aynı düzeyde yağış almıştır. Yağış azalması hem sonbahar hem de kış mevsimini içine alarak, uzun süreli ve süreklilik gösterecek şekilde olmuştur. Bölgede mart ayında 108 mm gibi önemli bir yağış alınmakla birlikte, oldukça kurak bir Nisan ayı yaşanmıştır. Sulu tarım alanlarında her geçen yıl kat edilen artış, rekolte kayıp beklentilerini azaltıcı bir faktör olarak değerlendirilmektedir. **Tüm bu kaydedilen hususlar dikkate alındığında %15 civarında rekolte düşüşü tahmin edilmektedir.**

Özetle; Geçen üretim yılına göre Güneydoğu ve Marmara Bölgelerinde yağışlar aynı düzeyde, diğer bölgelerde değişen oranlarda daha yüksek olmuştur. Uzun yıllar ortalamalarına göre ise, Marmara Bölgesi aynı düzeyde, Akdeniz ve Karadeniz Bölgeleri daha yüksek yağış almış, diğer bölgelerde ise değişen oranlarda daha düşük yağışlar kaydedilmiştir (Ege %9, İç Anadolu %10, Doğu Anadolu %11, Güneydoğu Anadolu %34 azalma, yağış azalışları Güneydoğu Anadolu Bölgesi dışındaki üç bölgede sınırlı düzeyde). **Güneydoğu Anadolu Bölgesinde ise buğday açısından tarımsal bir kuraklıktan söz etmek mümkündür.** Bu özet değerlendirmeler ile birlikte **yerüstü su rezervlerindeki artış sonucu sulamaya daha fazla kaynak ayrılması, sulama yatırımlarındaki geri dönüşlerle sulanan alan miktarındaki artış, mayıs ayının ilk 10 gününde genellikle ülke genelinde, özelde ise önemli buğday ekim alanlarında yağış ve diğer iklim koşullarının olumlu seyretmesi, buğday üretim beklentisinin uzun yıllar ortalaması düzeyinde, geçen yılın ise oldukça üzerinde öngörülmesinin en önemli dayanağıdır.** İç Anadolu ve Geçit Bölgelerinde mayıs yağışlarının, Doğu Anadolu Bölgesinde mayıs-haziran yağışlarının önemini koruduğu değerlendirilmektedir.

Bu değerlendirmeler ışığında, şu anki verilerle yaklaşık 7.1 milyon ha buğday ekim alanı ve uzun yıllar ortalaması 20 milyon ton buğday üretimi (geçen üretim yılında 17 milyon ton) dikkate alındığında, uzun yıllar ortalaması düzeyinde, geçen yıla göre %17,6 artış ile 20 milyon ton olacağı tahmin edilmektedir.

Saygılarımızla..